Verrijckt

Archeologie & advies

LOMMEL, MAATHEIDE

Nota landschappelijk bodemonderzoek en verkennend archeologisch booronderzoek:
Programma van maatregelen.

RAPPORT NR. 0888

Titel

Nota landschappelijk bodemonderzoek en verkennend archeologisch booronderzoek: Lommel, Maatheide: Programma van Maatregelen

Auteur(s)

Jeroen Adriaensen, Timothy Nuyts & Jeroen Verrijckt

Erkende archeoloog

2015/00053 - Jeroen Verrijckt

Projectnummer J. Verrijckt

2021-593

Projectnummer Onroerend Erfgoed

2021K227 (Landschappelijk Bodemonderzoek)
2022A40 (Verkennend Archeologisch Booronderzoek)

Plaats en datum

Beerse, 12/01/2022

© J. Verrijckt bvba. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming.

INHOUD

Inhoud 2
1 Administratieve gegevens 3
2 Gemotiveerd advies 4
2.1 Aanleiding vooronderzoek 4
2.2 Resultaten vervolgonderzoeken 7
2.2.1 Landschappelijk bodemonderzoek 7
2.2.2 Verkennend archeologisch booronderzoek 9
2.1 Impactbepaling van de geplande werken 11
2.2 Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen 11
3 Lijst met figuren 12
4 Bibliografie 13

1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode J. Verrijckt		2021-593
Projectcode Onroerend Erfgoed		2021K227 (Landschappelijk Bodemonderzoek) 2022A40 (Verkennend Archeologisch Booronderzoek)
Locatie	Provincie	Limburg
	Gemeente	Lommel
	Straat	Maatheide
Kadastrale gegevens	Gemeente	Lommel
	Afdeling	2
	Sectie	A
	Percelen	1223/2P (partim); 1226D2 (partim); 1223/2N (partim); 1225W2 (partim); 1225V2 (partim); 1348/2A (partim); 1348W10 (partim); 1348H9 (partim); 1271S (partim); 1271N (partim); 1347 (partim)
Coördinaten	Noordoost	X: 212.341 Y: 215.662
	Noordwest	X: 212.160 Y: 215.587
	Zuidoost	X: 212.986 Y: 213.751
	Zuidwest	X: 212.953 Y: 213.722
Oppervlakte plangebied		Ca. 39.460 m²
Oppervlakte bodemingreep		Ca. 39.460 m²
Erkend Archeoloog		2015/00053 Jeroen Verrijckt

2 GEMOTIVEERD ADVIES

2.1 Aanleiding vooronderzoek

De aanleiding van het vooronderzoek met ingreep in de bodem kadert in de uitvoering van het programma van maatregelen zoals opgemaakt in de archeologienota VERMEERSCH J., VERRIJCKT J., 2021. Archeologienota Lommel, Maatheide, J. VERRIJCKT Rapport Nr. 0783, Beerse met ID 20519 en projectcode 2021I308. Deze archeologienota werd opgemaakt naar aanleiding van de geplande heraanleg van een weg. Meer informatie over de aanleiding van het vooronderzoek is terug te vinden in het verslag van resultaten.

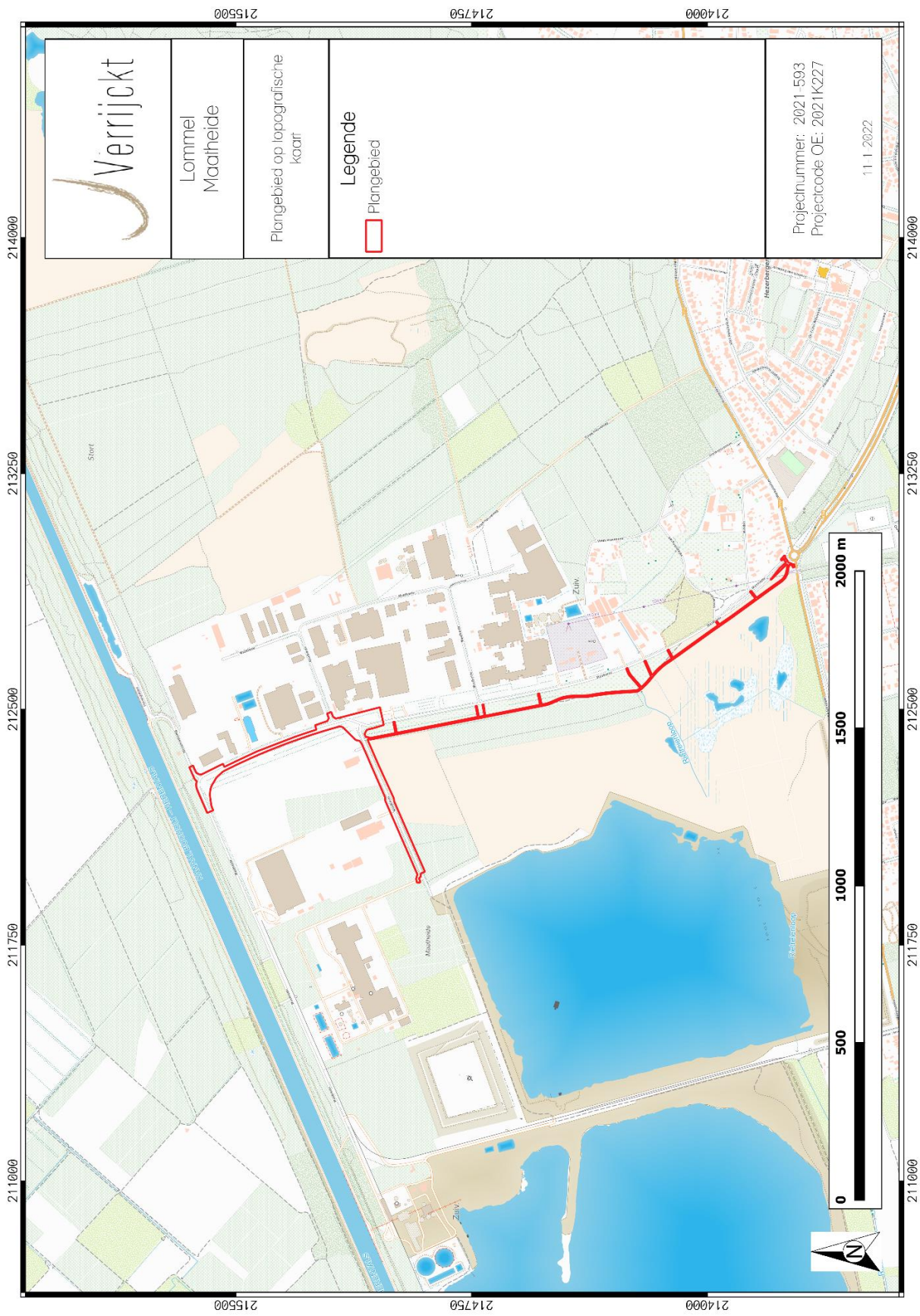

Figuur 1: Plangebied op topografische kaart [1]

[1] AGIV 2022

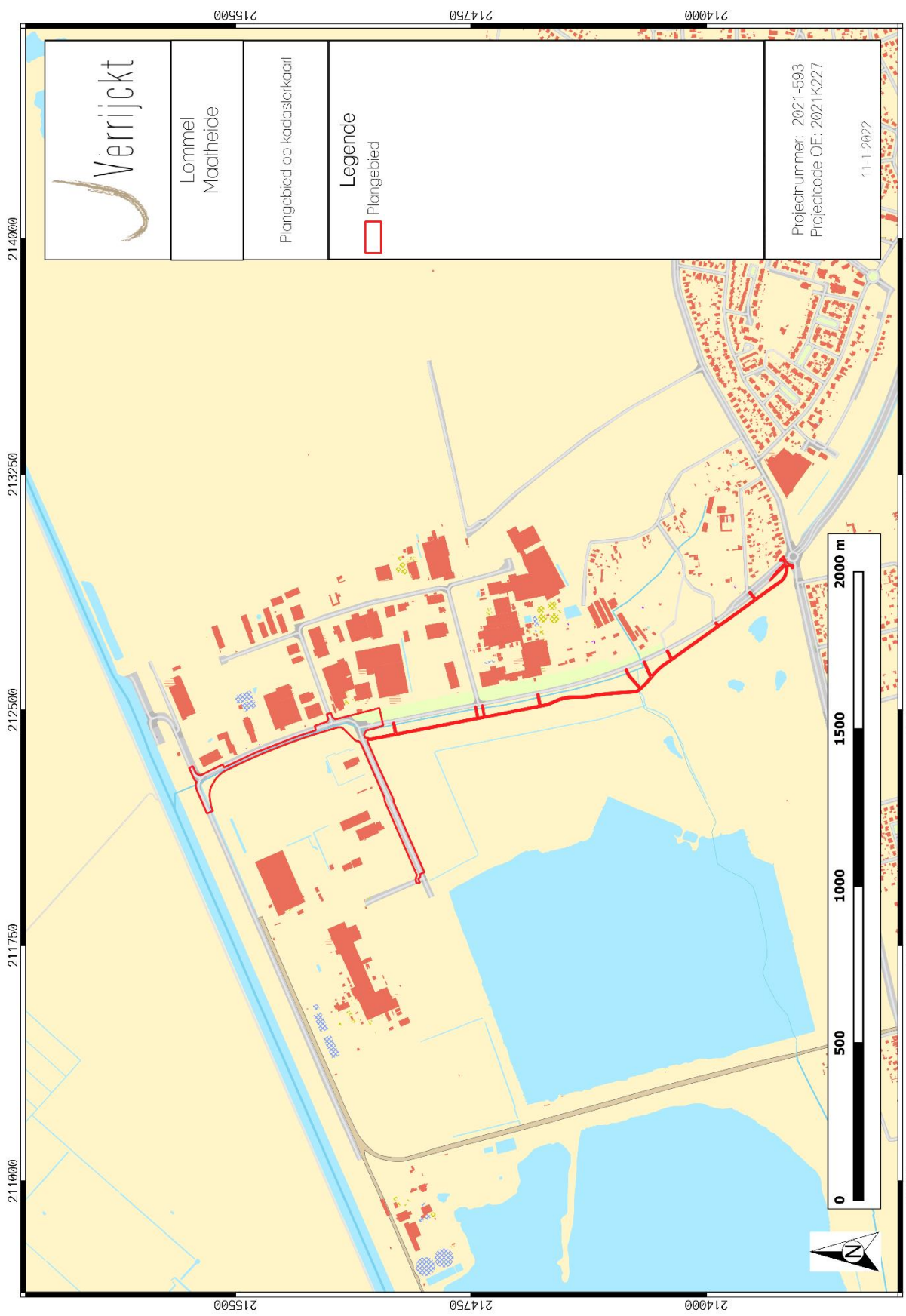

Figuur 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB) [2]

[2] AGIV 2022

2.2 Resultaten vervolgonderzoeken

2.2.1 Landschappelijk bodemonderzoek

Het landschappelijk bodemonderzoek, te Lommel Maatheide leverde geen archeologische relevante vondsten of sporen op. Op basis van het bureauonderzoek werd er een matige tot hoge archeologische verwachting naar artefactensites uit de steentijd toegeschreven aan het plangebied. Tijdens het landschappelijke bodemonderzoek werd in het noordelijk gedeelte een archeologisch niveau aangetroffen op 60 tot 100 cm onder het maaiveld, namelijk een intacte podzolbodem. De verwachting naar een intacte artefactensite uit de steentijd is bijgevolg ook matig tot hoog voor dit gedeelte van het plangebied. In het zuidelijk gedeelte werd slechts op één locatie een deels bewaarde podzolbodem aangetroffen. Hierin zal een eventueel aanwezige artefactensite uit de steentijd geen goede bewaring kennen. Aangezien de geplande werkzaamheden de eventuele archeologische niveaus verstoren, is verder onderzoek noodzakelijk in het noordelijk gedeelte, in de vorm van een verkennend archeologisch booronderzoek.

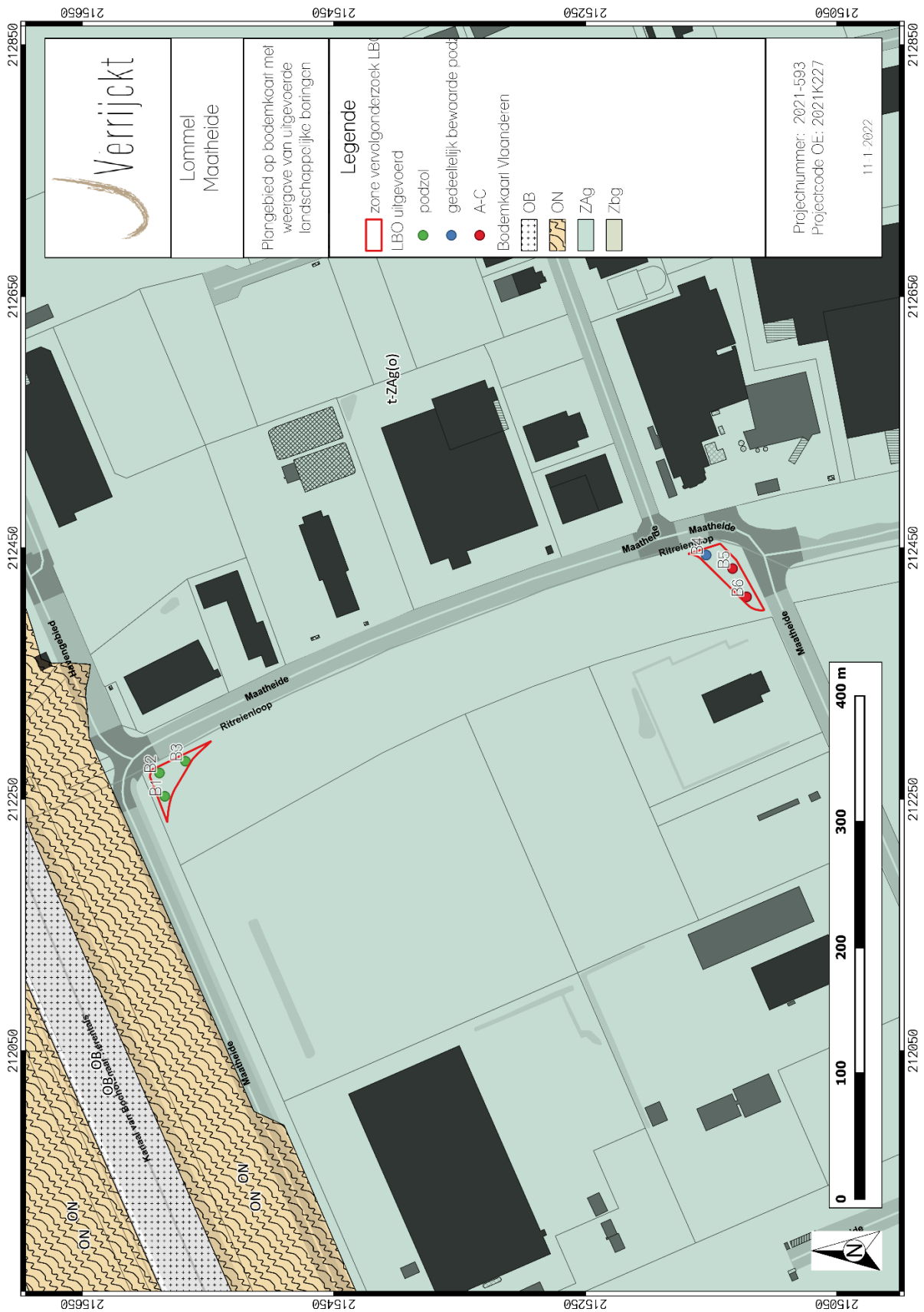

Figuur 3: Syntheseplan: aangetroffen bodemopbouw bij het landschappelijke bodemonderzoek op de bodemkaart [3]

[3] DOV VLAANDEREN, 2022

2.2.2 Verkennend archeologisch booronderzoek

Op basis van het bureauonderzoek werd er een matige tot hoge archeologische verwachting naar artefactensites uit de steentijd toegeschreven aan het plangebied. Tijdens het landschappelijke bodemonderzoek werd in het noordelijk gedeelte een archeologisch niveau aangetroffen op 60 tot 100 cm onder het maaiveld, namelijk een intacte podzolbodem. De verwachting naar een intacte artefactensite uit de steentijd werd bijgevolg ook matig tot hoog ingeschat voor dit gedeelte van het plangebied.

Tijdens het verkennend archeologisch booronderzoek werd er een intact podzolprofiel aangetroffen in 11 boringen. Het gaat voornamelijk om de boringen centraal binnen de zone waar werd geboord. De overige boringen vertoonden een verstoorde bodemopbouw met een ondoordringbare laag op een diepte van 50 tot 100 cm onder het maaiveld. Er werd geen antropogeen materiaal aangetroffen uit de steentijd. Hierdoor wordt geconcludeerd dat er geen artefactensite uit de steentijd aanwezig is binnen de onderzochte zone. J. Verrijckt Archeologie & Advies adviseert hierbij de vrijgave van het plangebied voor de geplande ontwikkelingen.

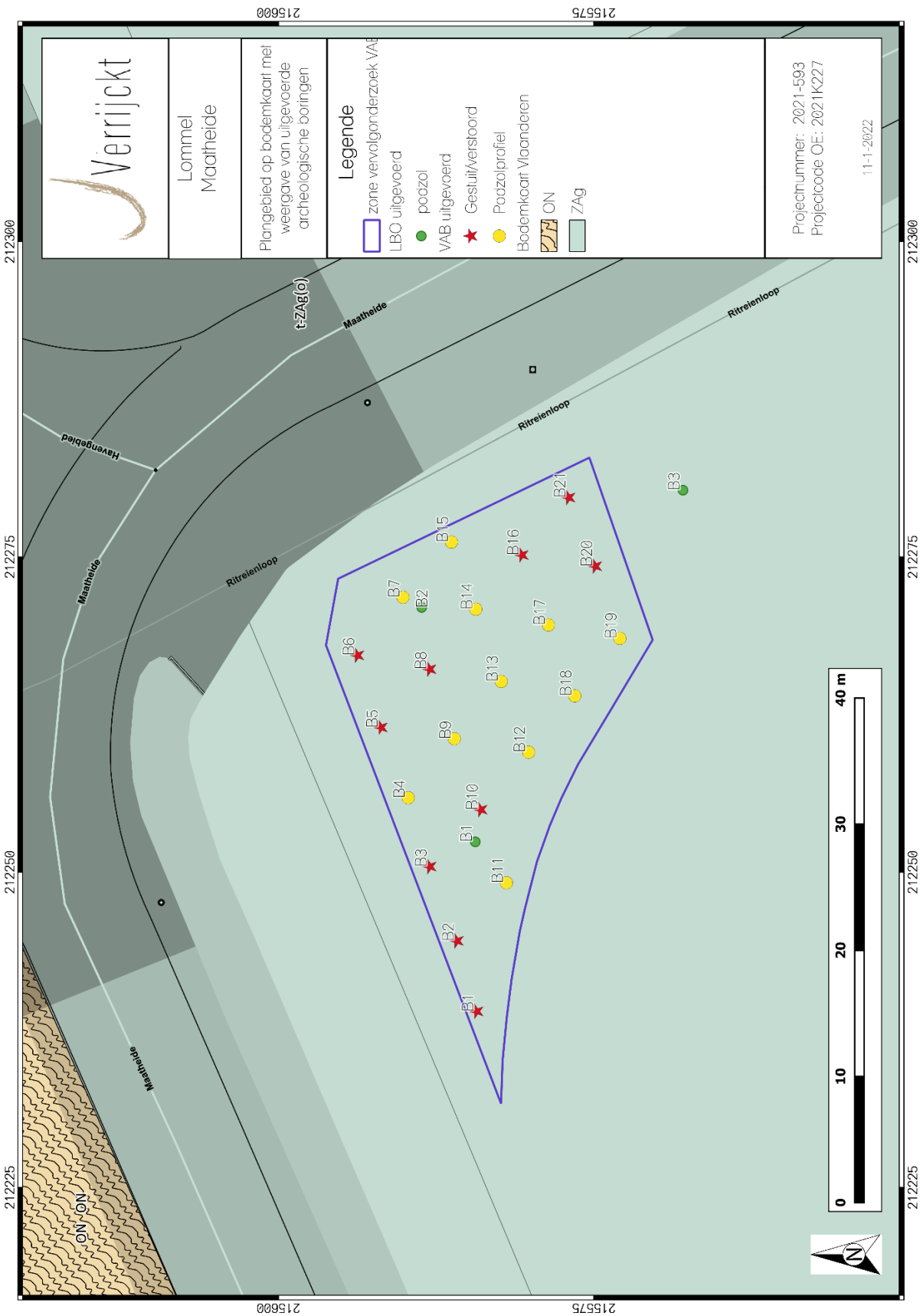

Figuur 4: Syntheseplan: aangetroffen bodemopbouw bij het verkennend archeologisch booronderzoek op de bodemkaart [4]

[4] DOV VLAANDEREN, 2022

2.1 Impactbepaling van de geplande werken

De opdrachtgever plant op het terrein de heraanleg van een weg. Hierbij worden eventueel in het plangebied aanwezige archeologische waarden onherroepelijk vernietigd. De aard en omvang van de ingrepen worden hieronder beschreven.

De opdrachtgever zal binnen het plangebied (42.564 m^2) een deel van de weg (9 m breed) opnieuw aanleggen. Het gaat daarbij met name om de kruispunten waar het fietspad (3 m tot 3,5 m breed) beter geïntegreerd wordt. Ter hoogte van de kruispunten zullen de delen van de huidige weg uitgebroken worden.

Naast de delen van het wegdek worden ook fietspaden over de ganse lengte van het plangebied aangelegd, doorgaans aan één zijde. Hierdoor zal het fietspad niet meer op de weg Maatheide gelegen zijn maar binnen de zone van de huidige westelijke berm. Dit ter hoogte van waar reeds leidingen in de ondergrond zitten. Op het westelijke deel van het plangebied zal het fietspad ook gelegen zijn op privéterrein, ter hoogte van het recyclagepark.

Bijkomend zullen delen van de berm/groenzone tussen het fietspad en weg (max. 7,72 m) ook opnieuw aangelegd worden. Over de precieze invulling van deze groenzone zijn nog geen gegevens bekend.

Het plangebied is over het grootste deel van het ganse tracé (de zones buiten de kruispunten) 5 m breed. De maximale diepte van de werken bedraagt 68 cm ter hoogte van de wegenis maar de wegenis wordt 20 cm opgehoogd waardoor de eigenlijke bodemimpact beperkt blijft tot 48 cm -mv. Voor het fietspad gaat het om een diepte van 50 cm, waarvan eigenlijk 30 cm -mv omdat ook hier het wegdek 20 cm hoger zal liggen.

2.2 Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen

Er werd geen antropogeen materiaal aangetroffen uit de steentijd. Hierdoor wordt geconcludeerd dat er geen artefactensite uit de steentijd aanwezig is binnen de onderzochte zone. Aangezien er geen archeologische site aanwezig is, is er geen verder archeologisch onderzoek noodzakelijk. Een programma van maatregelen werd hierdoor niet opgemaakt.

Er wordt een advies gegeven om de terreinen vrij te geven.

De resultaten van het uitgevoerde vooronderzoek binnen deze nota bleken voldoende om het ontbreken van potentieel op kennisvermeerderingen bij verder archeologisch onderzoek te staven. Volgens artikel 5.2. van de Code van Goede Praktijk is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen. De archeologienota kan, conform de Code van Goede Praktijk, als volledig beschouwd worden.

Indien tijdens de werkzaamheden toch archeologische resten worden aangetroffen, blijven de bepalingen voor het melden van toevalsvondsten van kracht. Deze bepalingen zijn terug te vinden in artikel 5.4.1 van het Onroerenderfgoeddecreet. Eventuele toevalsvondsten dienen binnen drie dagen na ontdekking gemeld te worden bij Onroerend Erfgoed.

3 LIJST MET FIGUREN

Figuur 1: Plangebied op topografische kaart 5
Figuur 2: Plangebied op kadasterkaart (GRB) 6
Figuur 3: Syntheseplan: aangetroffen bodemopbouw bij het landschappelijke bodemonderzoek op de bodemkaart 8
Figuur 4: Syntheseplan: aangetroffen bodemopbouw bij het verkennend archeologisch booronderzoek op de bodemkaart 10

4 BIBLIOGRAFIE

BORSBOOM, A. & VERHAGEN, P. 2012. *KNA Leidraad Inventariserend Veldonderzoek Deel: Proefsleuvenonderzoek* (IVO-P). SIKB

HANECA, K., DEBRUYNE, S., VANHOUTTE, S., & ERVYNCK, A. 2016. Archeologische vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie, Onderzoeksrapporten agentschap Onroerend Erfgoed 48.

TOL, A. J., VERHAGEN, P. & VERBRUGGEN, M. 2012. *Leidraad inventariserend veldonderzoek. Deel: karterend booronderzoek*, KNA-leidraden, Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer, Gouda.

VAN GILS, M. & DE BIE, M. 2006. Steentijd in de Kempen. Prospectie, kartering en waardering van het laat-paleolithische en mesolithische erfgoed. In: COUSSERIER, K., MEYLEMANS, E. & IN 'T VEN, I. (red.), *CAI-II. Thematisch inventarisatie- en evaluatieonderzoek.* VIOE Rapporten 2, Brussel, 7-16.

VAN GILS, M. & MEYLEMANS, E. 2019. *Prospecteren naar steentijd artefactensites – versie 1,* agentschap Onroerend Erfgoed.

Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 4.0), 2019.